

OBEC VALASKÁ DUBOVÁ

ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
VALASKÁ DUBOVÁ

NÁVRH

DECEMBER 2025

NÁZOV DOKUMENTÁCIE

Zadanie pre Územný plán obce Valaská Dubová - návrh

OBSTARÁVATEĽ :

OBEC VALASKÁ DUBOVÁ, prostredníctvom odborne spôsobilej osoby
Ing. arch. Dávid Goč, OSO ÚPP a ÚPD, reg. č. 395

SPRACOVATEĽ :

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt
Sídlo: Architektonický ateliér GAM
Námestie Andreja Hlinku 27
034 01 Ružomberok

OBSAH ZADANIA

TEXTOVÁ ČASŤ

ÚVOD 3

A.	PRIEMET ÚZEMIA OBCE	3
B.	DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	3
C.	URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE VYPLÝVAJÚCE Z KONCEPCIE ROZVOJA REGIÓNU	4
D.	IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE	8
	ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE	8
	BODOVÉ, LÍNIOVÉ A FUNKČNÉ PROBLÉMY V OBCE	8
	1. Bývanie	8
	2. Plochy zelene a rekreácia	9
	3. Dopravná vybavenosť	9
	4. Technická infraštruktúra	9
	5. Územné obmedzenia	9
E.	POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYPLÝVAJÚCE V DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB OBCE	9
	1. Tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva	9
	2. Zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania	10
	3. Zabezpečenie rozvoja sociálnej vybavenosti a sociálnych služieb	11
	4. Zabezpečenie rozvoja školstva	11
	5. Zabezpečenie rozvoja zdravotníckych služieb	11
	6. Zabezpečenie rozvoja športu, rekreácie a cestovného ruchu	12
	7. Tendencie a rozvoj v ekonomickej a hospodárskej oblasti	12
	8. Zabezpečenie ochrany prírody a krajiny	12
	9. Zabezpečenie ochrany a využiteľnosti zdrojov a lôžisk nerastov	14
	10. Zabezpečenie ekologickej stability a konektivity územia, vyplývajúce z priemetu regionálnych území systémov ekologickej, miestnych územných systémov ekologickej stability	14
	11. Zabezpečenie adaptácie a nepriaznivé dôsledky zmeny klímy	15
F.	HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE NA OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA	15
	1. Požiadavky na zabezpečenie prevádzkových a komunikačných väzieb na území obce	16
	2. Požiadavky na priestorové usporiadanie jednotlivých území obce	20
	3. Požiadavky na vymedzenie území pre spracovanie územného plánu zóny	20
G.	POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	21
H.	POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA	22
I.	INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA	22

GRAFICKÁ ČASŤ

P1 – Problémový výkres 1:10 000
P2 – Problémový výkres 1: 5 000

ÚVOD

Obstarávateľom Územného plánu obce Valaská Dubová (ďalej len ÚPN-O Valaská Dubová) je obec Valaská Dubová, prostredníctvom odborne spôsobilých osôb, ktorou je Ing. arch. Dávid Goč, OSO, preukaz č. 395. Spracovateľom územného plánu je Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt a hlavný riešiteľ, sídlo: Architektonický ateliér Gam, Námestie Andreja Hlinku 27, 034 01 Ružomberok.

V zmysle zákona o územnom plánovaní bola spracovaná Správa o stave územnoplánovacej dokumentácie (ďalej aj ÚPD), ktorá bola následne prerokovaná v zmysle ustanovení § 32 ods. 5 a 6 zákona č. 200/2022 Z. z. s Regionálnym úradom pre územné plánovanie a výstavbu Žilina a Žilinským samosprávnym krajom. Dotknuté orgány nemajú pripomienky k Správe o stave územnoplánovacej dokumentácie obce Valaská Dubová. Následne na riadnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Valaskej Dubovej, Obecné zastupiteľstvo súhlasilo so Správou o stave ÚPD a uznesením č. 86/2025, zo dňa 6.11.2025 schválilo potrebu spracovať Územný plán obce Valaská Dubová podľa zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní. Správa o stave ÚPD je v zmysle § 32 ods. 7 zákona č. 200/2022 Z. z. zverejnená na elektronickej úradnej tabuli obce na odkaze <https://www.valaskadubova.sk/>

Následne boli vyžiadané podstatné informácie od dotknutých orgánov a správcov sietí.

Pred vypracovaním Zadania bola spracovaná Analýza a syntéza údajov o území vrátane výkresu problémových javov. Zadanie, spracované na základe tejto Analýzy, obsahuje najmä hlavné ciele a požiadavky, ktoré treba riešiť v obstarávanej územnoplánovacej dokumentácii a požiadavky na formu, rozsah a obsah spracovania.

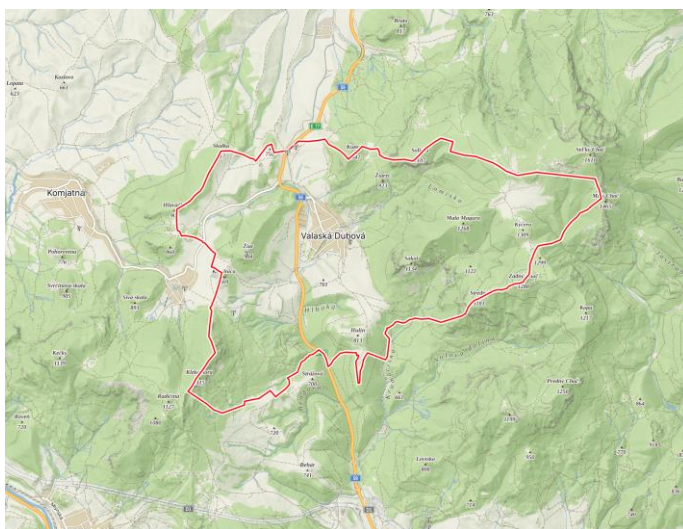
A. PRIEMET ÚZEMIA OBCE

Obec Valaská Dubová z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Ružomberok. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V. Obec Valaská Dubová leží v severnej časti okresu Ružomberok.

Katastrálne územie obce Valaská Dubová s rozlohou 1279 ha sa rozprestiera na západnom úpätí Chočských vrchov popri potoku Likavka na rozhraní západného Liptova a južnej Oravy. Severná hranica je tvorená nízkym hrebeňom Brestová, ktorý tvorí hranicu okresu Ružomberok a Dolný Kubín. Katastrálne územie má pozdĺžny tvar pretiahnutý smerom Z – V. Zastavané územie obce je situované približne v strede k. ú. obce Valaská Dubová.

Susednými katastrami sú na severe kataster obce Jasenová. Zo západnej strany obec susedí s katastrom obce Komjatná a s katastrom Hrboltová pozdĺž vrchu Radičiná. Z južnej strany obec susedí s katastrom obce Likavka. Z východnej strany s obcou Turík a Lúčky

Najbližšími obcami sú Likavka vzdialená 3,9 km, Komjatná vzdialená 4,1 km a Jasenová vzdialená 4,8 km. Valaská Dubová je vzdialená 6,1 km od okresného mesta Ružomberok, 23 km od mesta, od mesta Dolný Kubín 12 km, od krajského mesta Žilina 68 km a od Bratislavy 270 km. Dopravne je napojená na cestu I/59, ktorá smeruje z Ružomberka do Dolného Kubína.

Obrázok 1 - Grafické vymedzenie katastrálneho územia
(podkladová mapa – mapy.cz)

B. DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Dôvodom pre vypracovanie Územného plánu obce Valaská Dubová bol zámer obce obstaráť pre obec územnoplánovacia dokumentáciu v zmysle zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, ktorá zosúladí a usporiada záujmy a zábery obce v jej katastrálnom území a navrhne koncepciu územného rozvoja obce.

K tomu pristúpili ďalšie dôvody:

Obec Valaská Dubová zaznamenáva v súčasnosti značný rozvoj stavebných aktivít, ktoré je potrebné koordinovať a získať tak optimálne urbanistické využitie celého katastrálneho územia obce. Ďalej má obec záujem plánovite odstraňovať negatívne javy spôsobené minulým vývojom, je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce, zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými rešpektovaním aktuálneho územného plánu veľkého územného celku, rešpektovať vlastnícke vzťahy, umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny, technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru, ako aj zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia a zabezpečiť ochranu významných prírodných hodnôt.

Cieľom ÚPN obce Valaská Dubová je získať optimálne urbanistické riešenie katastrálneho územia s doradením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované funkčné využitie. Účelom je teda navrhnuť revitalizáciu zastavaného územia obce a rozšíriť plochy hlavne pre rozvoj bývania, rekreácie a športu.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- navrhnuť optimálny rozvoj obce na nasledujúcich 30-40 rokov,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj výstavby rodinných domov, prípadne bytových domov,
- navrhnuť spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzajú neobývané alebo schátrané domy,
- prehodnotiť existujúcu občiansku a technickú vybavenosť a v prípade potreby navrhnuť umiestnenie novej vybavenosti,
- podporovať poľnohospodársku výrobu, priemyselnú výrobu a výrobné služby,
- podporovať a udržiavať všetky kultúrne pamiatky, zvláštnosti a tradície.
- navrhnuť výsadbu stromovej a krovitej vegetácie z domácich druhov s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia;
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania - nových pracovných príležitostí.

C. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE VYPLÝVAJÚCE Z KONCEPCIE ROZVOJA REGIÓNU

Všeobecne záväzné nariadenie

Región je vyššou územnou jednotkou pre riešenie obec Valaská Dubová. Územný plán regiónu - Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja (spracovateľom je Združenie VÚC Žilina v roku 1998), ktorý prerokovala vláda SR dňa 26. mája 1998 Nariadením vlády č. 223/1998 Z. z. zo dňa 26. mája 1998, uverejneným 18. júla 1998 v Zbierke zákonov SR v čiaske 85, sa vyhlásila záväzná časť Územného plánu VÚC Žilinský kraj. Následne sa vypracovali zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja a ŽSK vydáva Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, v znení zmien a doplnkov.

Návrhový rok 2015 uvedený v záväznej časti platného Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja sa nahrádza návrhovým rokom 2025 v celom rozsahu záväznej časti. Výhľadový rok sa posúva po roku 2025.

Nasledujúca záväzná časť, ktorá súvisí s riešeným územím, je citovaná z uvedených dokumentov v plnom znení:

I. ČASŤ - ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Vložený nový text v znení:

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR 1033 z 31. 10. 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR 528/2002 Z. z. zo 14. 08. 2002.

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.15 upevňovať vnútro štátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry,
 - 1.16.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa :
 - a) liptovsko-oravskú rozvojovú os : Ružomberok-Dolný Kubín-Trstená-hranica s Poľskou republikou,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonickopriestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),

- 1.21 ďalšie plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územie, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu na vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPELNÍCTVA

- 3.2 podporovať diferencovane regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondície obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.11 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
- 4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu,
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
 - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárске využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
- 4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality, tvoriace charakteristické krajinné panorámy,
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií, alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (napr. diaľnice),
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom

- ochrany,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
 - 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
 - 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
 - 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru; uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
 - 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
 - 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3 Infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom a výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom SSC „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,
- 5.3.8 do doby ukončenia procesu EIA a vydania územného rozhodnutia pre rýchlostnú cestu R3 v úseku Oravský Podzámok - Dolný Kubín - pripojenie na diaľnicu D1 zabezpečiť územnú rezervu pre rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch :
 - b) Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Ružomberok, koridor cesty I/59, s pripojením na diaľnicu D1, sieť AGR č. E77,
- 5.3.20 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cesty I/59 celoštátneho významu pre medzinárodnú turistickú dopravu, v kategórii C 9,5/70-60, v trase a úsekoch:
 - a) Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Ružomberok križovatka s diaľnicou D1, v alternatívnom riešení rýchlostnej cesty R3 v inom koridore,
- 5.3.21 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty nadregionálneho významu I/59, súbežnú s rýchlostnou cestou R3, v kategórii C 9,5/70-60, v trase a úsekoch :
 - a) Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Ružomberok, v alternatívnom riešení rýchlostnej cesty R3 v koridore cesty I/59,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

- 6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
 - 6.1.1. ochranné pásma vodárenských zdrojov,
- 6.2 zabezpečiť územnú ochranu pre navrhovanú CHVO Západné Tatry a východná časť Chočských vrchov,
- 6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:
 - 6.4.16 dokončenie rozostavaných obecných verejných vodovodov,
 - 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,
- 6.6 zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernica 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:
 - 6.6.3 ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
 - 6.6.4 zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
 - 6.6.5 vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:

- 6.7.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO :
 - k) Valaská Dubová, vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV,
- 6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
 - 6.13.2. vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
 - 7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby
 - 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO apod.),
- 7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,
- 7.13 vytvárať podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do r. 2015,
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne,

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

11. V OBLASTI PÔŠT

- 11.2. zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC):
 - b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Námestovo a Tvrdošín,

II. časť VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

2. Dopravné stavby

2.1 stavby cestnej dopravy :

- 2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie alternatívne I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

- 3.1.2. skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:
 - v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.3 pre aglomerácie menej ako 2 000 EO :

k) Valaská Dubová, vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV,

3.2. energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynifikáciou Žilinského kraja,

3.3. pošta a telekomunikácie

3.3.2 stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT:

a) digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok,

3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.1 plochy a zariadenia regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov,

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov.

3.5. verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva, vymenovaných v kap. 2.9. Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako:

3.5.3. strediská turizmu regionálneho významu,

Pri návrhu verejnoprospešných stavieb rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu VÚC Žilinského kraja v znení schválených Zmien a doplnkov č.1.- 5.

Záver: Územný plán obce Valaská Dubová bude spracovaný v súlade s touto územnoplánovacou dokumentáciou.

D. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Valaská Dubová
Názov okresu:	Ružomberok
Názov kraja:	Žilinský
Štátút:	obec
Kód obce:	511102
Kód katastrálneho územia:	867233

Celková výmera katastrálneho územia obce Valaská Dubová je približne 1279 hektárov.

Podrobnejšie:

- Celková výmera: 1279 ha
- Lesné pozemky: 728 ha
- Poľnohospodárska pôda: 494 ha
 - Orná pôda: 19 ha
 - Trvalé trávnaté porasty: 459 ha
 - Záhrady: 14 ha
- Nepoľnohospodárska pôda: Zvyšok (cca 10 ha)

ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE

Zájumové územie obce predstavuje časti katastrálneho územia susediacich obcí, ktoré navzájom súvisia z hľadiska administratívno - správneho a ktoré sú navzájom prepojené prvkami krajinnej štruktúry a dopravnou a technickou infraštruktúrou. Pri riešení Územného plánu obce Valaská Dubová je potrebné z hľadiska ochrany prírody akceptovať chránené územia a biokoridory, ktoré zasahujú do viacerých katastrálnych území. Pri riešení Územného plánu obce Valaská Dubová je potrebné akceptovať existujúce, realizujúce sa a navrhované technické diela ako sú elektrické vedenia VN, a odkanalizovanie obce. Dopravne je obec prístupná z cesty I/59, ktorá vedie cez Ružomberok, Dolný Kubín k štátnej hranici s Poľskom. Štátna cesta I/59 je zároveň rozhodujúca z hľadiska rozvoja cestovného ruchu, nakoľko tvorí hlavný koridor medzinárodnej dopravy v oblasti, pokračujúci cez okresné mesto Dolný Kubín do Poľska a cez okresné mesto Ružomberok smerom na Banskú Bystricu.

BODOVÉ, LÍNIOVÉ A FUNKČNÉ PROBLÉMY V OBCE

Hlavnými problémami v katastrálnom území obce, ktoré vyplývajú z Analýzy a syntézy údajov o katastrálnom území obce a výkresu problémových javov sú:

1. Priemysel a služby – podnikateľské prostredie v obci

- Podpora podnikateľských aktivít v obci, remeselných prevádzok a existujúcej drobnej výroby
- Podpora začínajúcich investičných aktivít v oblasti spracovania dreva a iných domácich surovín a polotovarov
- Rozšírenie siete obchodov
- Dlhodobá podpora miestnych začínajúcich podnikateľov
- Rekonštrukcia existujúceho poľnohospodárskeho objektu

2. Bývanie

- Obec eviduje záujem občanov o rozšírenie plôch bývania v priľahlých častiach zastavaného územia. V ÚPN-O je potrebné vymedziť nové plochy pre individuálnu bytovú výstavbu a uvedené plochy primerane regulovať.

- Zvážiť možnosť umiestnenia bytového domu HBV – nájomné alebo sociálne byty

3. Plochy zelene a rekreácia

- Limitované možnosti rekreácie v obci. Jediná plocha športu a rekreácie - oddychová zóna pri futbalovom ihrisku je pomerne dobre dostupná od obytného územia. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.
- Rozvoj cestovného ruchu v kontexte rozvoja Mikroregiónu Združenie obcí Veľkého Choča
- Dobudovanie siete cyklotrás a značených peších turistických trás
- Lokalizovať plochy pre rozvoj agroturistiky, zameranie prevažne na rastlinstvo
- Zvážiť možnosti rozvoja rekreačnej lokality v lokalite pri ceste do Komjatnej pri pôvodnej obecnej chate

4. Dopravná vybavenosť

- Zabezpečiť územnú rezervu pre alternatívnu trasu R3 v koridore cesty I/59 v zmysle Územného plánu VÚC Žilinského kraja. Cesta I/59 vedie obchvatom obce mimo zastavaného územia obce Valaská Dubová.
- Riešiť miestne cesty v rozvojových častiach bývania,
- Riešiť dopravné napojenie nových plôch bývania, športovej a technickej vybavenosti v okolí futbalového ihriska. Vzhľadom na rekreačný potenciál predmetného územia je žiadúce uvedenú cestu rozšíriť a vymedziť plochy pre statickú dopravu.
- Riešiť opravné napojenie nových obytných území.
- Riešiť statickú dopravu v území.
- Vytvoriť územno-technické podmienky pre budovanie cyklotrás a náučných chodníkov.

5. Technická infraštruktúra

- Zohľadniť existujúce inžinierske siete a napojiť navrhované rozvojové plochy na existujúcu technickú vybavenosť.
- Vybudovanie kanalizačnej siete
- Vybudovať chodníky popri hlavnej ceste vedúcej cez obec
- Rekonštrukcia mosta
- Vymedziť plochy ekostabilizačnej zelene na úrovni miestneho systému ekologickej stability, ktoré zahŕňajú sprievodnú zeleň vodných tokoch a skupiny vegetácie plniace funkciu miestnych interakčných prvkov.
- Pri návrhu riešenia zmien a doplnkov ÚPN-O v zmysle platnej legislatívy na úseku územného plánovania rešpektovať platnú legislatívu o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, t.j.
 - dodržať platnú legislatívu na úseku pozemkových úprav,
 - požiadať užívateľov poľnohospodárskej pôdy o stanoviská k záberom poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných lokalitách.

6. Územné obmedzenia

- V katastrálnom území sa nachádzajú zosuvné plochy, chránené pôdy a plochy so stredným a nízkym radónovým rizikom.
- Hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácii, a.s. sa v k.ú. Valaská Dubová nachádzajú – v lokalite Brestová a lokalite Nemčík smerom na obec Komjatná, kde sa nachádza krytý odvodňovací kanál OK 5304 240 003 krytý.

E. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYPLÝVAJÚCE V DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB OBCE

1. Tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Valaská Dubová medzi obce s celkovým počtom 781 obyvateľov (veľkostná kategória od 500 do 999 obyvateľov).

Prehľad vývoja počtu obyvateľov podľa údajov obce:

Rok	Počet obyvateľov
1828	743
1869	694
1880	659
1890	726
1900	730
1910	726
1921	698

1930	700
1940	701
1948	852
1961	1.004
1970	994
1999	800
2001	764
2005	780
2006	778
2011	798
2021	782
2023	781

Počet obyvateľov v obci Valaská Dubová zaznamenával počas sledovaného obdobia mierny nárast až do roku 2021. Predpokladá sa, že po rokoch stagnácie bude počet obyvateľov narastať tempom porovnateľným s nárastom počtu obyvateľov medzi rokmi 2001 – 2011. Vychádzajúc z týchto údajov je výhľadový počet obyvateľov v roku 2060 celkom **933 obyvateľov, čo pri predpokladanej obložnosti 3,1 obyvateľov na byt predstavuje potrebu 300 bytov, resp. domov**. Nižšie uvedená tabuľka znázorňuje vývoj počtu domov v obci potvrdzuje zvýšený záujem o výstavbu rodinných domov za posledné roky. Rozvoj obce je možné podporiť práve vymedzeným dostatočných plôch pre individuálnu bytovú výstavbu.

Podľa ekonomických činností je v obci Valaská Dubová niekoľko aktívnych podnikov a podnikateľov v oblasti opravy motorových vozidiel a motocyklov, odťahových služieb a agroturistiky.

Do severozápadného cípu k.ú. obce Valaská Dubová zasahuje Chránená krajinná oblasť Horná Orava ako aj Chránené vtáčie územie Horná Orava. V obci sa nachádzajú biokoridory nadregionálneho, regionálneho aj miestneho významu.

V k.ú. obce sa nenachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa kódu BPEJ, v zmysle platného zákona o ochrane pôdy. Lesné pozemky sa v k.ú. obce predstavujú cca 199 ha z celkovej rozlohy 914 ha.

V k.ú. obce Valaská Dubová nie sú evidované stredné zdroje znečistenia ovzdušia, nenachádzajú sa žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a nie je tu vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať najmä dopravu po ceste I/59, ktorá prechádza stredom k.ú. obce Valaská Dubová, dopravu po miestnych cestách, lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá, prašné znečistenie zo stavenísk a iných stavebných plôch, ktoré priamo vplyvajú na úroveň znečistenia.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci,
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na ekologické hospodárenie a finálne spracovanie výrobkov,
- modernizovať existujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik výroby a vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest
- podporovať rozvoj rekreácie a turizmu - vznik nových pracovných miest.

2. Zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania

BYTOVÝ FOND

Obec Valaská Dubová sa svojou polohou a dostupnosťou do okresného mesta Ružomberok a aj do mesta Dolný Kubín stáva zaujímavá z hľadiska trvalého bývania. Pri členení rodinných domov podľa obdobiach ich výstavby prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1961 do roku 1980. Najmenšia výstavba bola zaznamenaná pred rokom 1919. Vzhľadom na vlastníctvo pozemkov vhodných pre výstavbu bytov, tak v obci sa takéto pozemky nachádzajú. Pri riešení funkčnej zložky bývania je potrebné zohľadniť celkové tendencie vývoja, ktoré je nutné sledovať v časovom horizonte 3 a 4 desaťročí, prezentovaných sčítaním ľudu, domov a bytov v roku 2021 a údajmi od Štatistického úradu SR. Aktuálne sa v obci sa nachádza cca 272 domov, ktoré slúžia na trvalé bývanie. V obci sa nachádzajú obyvatelia, ktorý prejavili záujem o bývanie a výstavbu nových rodinných domov, čo potvrdzuje aj nižšie uvedená tabuľka.

Prehľad vývoja počtu domov a bytov podľa údajov obce:

Byty spolu	V tom			Trvale obývané byty v		
	Obývané byty	Neobývané byty				
	spolu	spolu	Z toho na rekreáciu	rodinných domoch	bytových domoch	ostatných budovách
272	208	64	7	206	-	2

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	269	0	5	274
Z toho trvale obývaných domov	206	0	2	208
v %	99	0	1	100
V tom vlastníctvo:				
- štátu	-	-	-	-
- bytového družstva	-	-	-	-
- obce	-	-	-	-
- fyzickej osoby	199	0	1	200
- právnickej osoby	-	-	-	-
- ostatných	7	0	1	8

V návrhu ÚPN-O je potrebné rozvíjať bytový fond:

- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
 - prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
 - novou výstavbou vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry,
 - novou výstavbou rodinných domov v severnej a južnej časti obce a pod.
 - zabezpečenia zdravotných, sociálnych, vzdelanostných, kultúrnych a športových potrieb obyvateľov a pracovných príležitostí pre nich,
 - nové plochy pre bývanie, plochy pre občiansku vybavenosť, plochy pre výrobné územie, plochy pre rekreačné územie nenavrhať v inundačnom území vodných tokov po záplavovú čiaru Q100 . Prípadne umiestnenie iných stavieb alebo iného využitia predmetného územia podmieniť kladným stanoviskom orgánu ochrany prírody a krajiny.
- Požiadavky z hľadiska civilnej ochrany:
- zabezpečiť ochranu obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom, v zmysle vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov)
 - zabezpečiť druh a rozsah stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 - zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.)“

3. Zabezpečenie rozvoja sociálnej vybavenosti a sociálnych služieb

Sociálne služby v obci zabezpečuje Domov dôchodcov v Likavke, alebo v Ružomberku a Charita Ružomberok.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na domácu opateru a asistenčné služby

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Umožniť rozvoj sociálnych služieb aj v územiach bývania.

4. Zabezpečenie rozvoja školstva

Jestvujúca základná škola v obci nie je v prevádzke. V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje Základná škola Likavka.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Vzhľadom na priestorové možnosti obce navrhnuť primerané rozšírenie kapacity pre rozvoj školstva, prípadne nové využitie pôvodnej školskej budovy.

5. Zabezpečenie rozvoja zdravotníckych služieb

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje – zdravotné stredisko Likavka – súkromné a štátne ambulancie, Ústredná vojenská nemocnica v Ružomberku.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že zdravotnú starostlivosť zabezpečia súkromní lekári a rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na prevenciu.

6. Zabezpečenie rozvoja športu, rekreácie a cestovného ruchu

Na športové aktivity slúži obyvateľom obce jedno futbalové ihrisko (TJ Valaská Dubová). Detské ihrisko sa nachádza v oplotenom areáli základnej školy s materskou školou.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Navrhnuť rozšírenie existujúcej plochy športu a rekreácie v okolí futbalového ihriska.
- Vzhľadom na priestorové možnosti obce vymedziť plochu rekreačnej oddychovej zóny v intraviláne obce.
- Umožniť rozvoj rekreácie v okolí obecnej chaty.

7. Tendencie a rozvoj v ekonomickej a hospodárskej oblasti

Najvýznamnejším zamestnávateľom v obci je priemyselná spoločnosť Zama Welding s.r.o., ktorá má cca cca 50 zamestnancov a sídli v administratívnej budove v obci Valaská Dubová. Ďalej zamestnávateľmi v obci sú penzión Jánošíková krčma. V obci podniká 5 podnikov v súkromnom sektore, 35 osôb nezapisaných v obchodnom registri, v tom 33 živnostníkov, slobodné povolanie 1 osoba a 2 samostatne hospodáriaci roľníci.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba je zastúpená poľnohospodárskym družstvom Likavka, ktoré ale nemá v katastri obce hospodársky dvor. PD Likavka využíva trvale trávnaté porasty v danom území na pasenie hovädzieho dobytku v počte cca 290 kusov. Na pasných plochách majú umiestnené dočasné košiare, ktoré plnia ochrannú funkciu pre zvieratá. Poľnohospodárskej výrobe sa v obci venujú aj samostatne hospodáriaci roľníci, ktorý sa zameriavajú predovšetkým na chov hovädzieho dobytku a oviec.

V obci sa nachádza niekoľko prevádzok, ktoré sa venujú oprave a servisu automobilov, ťažobným službám a stolárskym prácam.

Iné významnejšie podniky a v obci nenachádzajú, občania dochádzajú za prácou prioritne do okresného mesta Ružomberok.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Umožniť umiestňovanie prevádzok obchodu a služieb a prechodného ubytovania v kombinácii s bývaním
- Nové výrobné prevádzky umiestňovať prioritne na okraji zastavaného územia obce
- Vymedziť plochy pre rozvoj agroturistiky

8. Zabezpečenie ochrany prírody a krajiny

Katastrálne územie obce Valaská Dubová je súčasťou voľnej krajiny v kompetenčnom území Správy Tatranského národného parku, na území ktorej podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí 1. stupeň územnej ochrany, mimo maloplošných chránených území a území európskeho významu. V prvom stupni ochrany sa podľa § 12 zákona o ochrane prírody a krajiny uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny podľa druhej časti tohto zákona.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné záujmy ochrany prírody a krajiny:

- Maloplošné chránené územie - Národná prírodná rezervácia Choč (NPR Choč)
 - Maloplošné chránené územie - Prírodná rezervácia Kunovo (PR Kunovo)
 - Európska sústava chránených území Natura 2000 - územie európskeho významu SKUEV0305 Choč
 - Európska sústava chránených území Natura 2000 - chránené vtáčie územie SKCHV050 Chočské vrchy
- EFPP1: hniezdiská strakoša sivého a loviská dravcov, najmä orla skalného a sokola sťahovavého.
- EFPP2: hniezdiská hlucháňa hôrneho a vzácnych lesných druhov
- EFPP3: potravné biotopy hlucháňa hôrneho a hniezdiská lesných druhov
- EFPP4: hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov

V zmysle RÚSES okresu Ružomberok sú v k.ú. nasledovné prvky:

1. biocentrum nadregionálneho významu Chočské vrchy Bc1n
 2. genofondová lokalita Kečky - Tlstá hora
- Biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - Trvalé trávne porasty
 - Vodný tok Likavka
 - Ekostabilizačný prvok nelesnej drevinovej vegetácie

Prírodné zdroje

- ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií.

- ochrana vodných zdrojov

Obec disponuje vlastnými zdrojmi pitnej vody na východnom okraji obce je vybudovaná dvojica vodojemov, z ktorých jeden sŕži ako záložný vodojem pre OVS – Jasenová.

- ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pôda s bonitou od 1. do 4. bonitnej triedy

a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. V riešenom území sa takáto pôda nevyskytuje.

- ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. V rámci k.ú. Valaská Dubová je vymedzená genofondová lokalita „Kečky - Tlstá hora“.

- ochrana ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z objektov využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky, ktorých neustále pribúda.

-chránené-druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

-ochrana drevín

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

-zosuvy a radón

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP **vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:**

a) výskyt potenciálnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je po potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

c) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- V rámci získavania územnoplánovacích podkladov zabezpečiť vykonanie botanického, zoologického prieskumu, ako aj identifikáciu mokradi v záujmovom území vlastným zisťovaním.
- Vyčleniť prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni a vyznačiť ich v grafickej časti územného plánu obce. Na lokálnej úrovni vymedziť najcennejšie prvky krajinej štruktúry, určiť ich funkčnosť a stupeň ekologickej stability, zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia a navrhnúť konkrétne ekostabilizačné opatrenia s dôrazom na ochranu všetkých vodných tokov a ich brehovej a sprievodnej vegetácie a na zabezpečenie migrácie na lokálnej úrovni.
- Zamerať sa na zachovanie, revitalizáciu a doplnenie stabilizujúcich prvkov v krajine a zabezpečenie ich priaznivého pôsobenia na okolité, ekologicky menej stabilné časti krajiny.
- Urbanizáciu územia smerovať tak, aby nebola v plošnom a funkčnom kontakte s legislatívne vymedzenými chránenými územiami či prvkami ÚSES.
- Návrhy využitia územia, ktoré si vyžadujú umiestňovanie stavieb (návrhy rozvoja bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a pod.) situovať priamo v obci, prípadne v nadväznosti na existujúce zastavané územie obce. Nevytvárať izolované urbanistické celky, lokality tvoriace charakteristické krajinné panorámy chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou.
- Nenavrhovať urbanizáciu územia v lesných porastoch, ani v priestore ochranného pásma lesa, ktoré tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
- Vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť a iné zásahy do podmáčaných a zamokrených plôch. Nenavrhovať do blízkosti vodných tokov zástavbu, ktorá by si vyžiadala meliorácie a regulácie tokov, prípadne zásahy do tokov v rámci prevencie povodní. Rešpektovať brehové porasty tokov a ponechať pozdĺž vodných tokov (aj tam kde nie je vyvinutá vegetácia) ochranné pásmo bez zásahov, ktoré umožní obnovu brehovej vegetácie, ochranu biotopov a biotopov druhov a posilní ekostabilizačnú funkciu v krajine. V prípade už zastavaných lokalít vyčleniť plochu podľa reálnych priestorových možností.
- Pri tvorbe urbanistickej koncepcie územia zohľadniť aj pripravovaný zámer výstavby rýchlostnej cesty R3 Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Diaľnica DI. Pre túto činnosť je v textovej prílohe zámeru (spracovanom podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) Hodnotenie významnosti vplyvov projektu na územia sústavy NATURA 2000 navrhované v rámci zmierňujúcich opatrení vybudovanie vhodného ekoduktu resp. sústavy viacerých

ekoduktov pre zachovanie konektivity orografických celkov Tatry, Chočské vrchy, Veľká Fatra a Malá Fatra vrátane Oravskej vrchoviny a Oravskej Magury. Vymedzenie ekoduktu vrátane jeho ochranného pásma by malo byť vymedzené v územných plánoch dotknutých obcí pre ponechanie voľného priestoru pre migráciu zveri, bez možnosti využívania územia na stavebnú či rekreačnú činnosť.

- Zabrániť výrubom drevín s evidovanými hniezdiskami chránených druhov avifauny a v ich bezprostrednej blízkosti nerealizovať stavebnú činnosť.
- Zachovať skupinovú a líniovú nelesnú drevinovú vegetáciu, sprievodnú zeleň vodných tokov, ako aj soliténe jedince stromov a krov, ktoré plnia funkcie z hľadiska biodiverzity a štruktúry krajiny a zároveň navrhnuť plochy slúžiace pre realizáciu náhradnej výsadby za nevyhnutne vyrúbané dreviny.
- Zvážiť zmeny trvalých trávnych porastov na ornú pôdu v záujme zachovania významných trávnych spoločenstiev a nelesných biotopov.
- Rešpektovať prírodné a historické danosti územia a vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov.
- Premietnuť a zapracovať do uzemnoplánuvacej dokumentácie obce záväznú regulatívu z ÚPN VÚC Žilinského kraja, ktoré majú dopad na riešené a záujmové územie obce z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny.
- Chrániť krajinnú štruktúru a krajinu v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody.
- Rešpektovať európsku sústavu chránených území Natura 2000, konkrétne (CHVÚ050) Chránené Vtáčie územie Choč.
- Chrániť a rozvíjať významne krajinné prvky, ktoré prispievajú k zvýšeniu ekologickej stability územia, predovšetkým vodné plochy a toky vrátane na nadväzujúcej sprievodnej vegetácie, medze, lesíky, remízky, nelesnú drevinnú vegetáciu, kosné lúky a pasienky, ktoré prirodzeným spôsobom zabezpečujú zadržiavanie dažďovej a povrchovej vody v území.
- Chrániť lesné zdroje v zmysle lesného zákona.
- Na všetkých genofondových plochách nerealizovať výstavbu, ťažbu štrkopieskov, odvodnenie, zasypanie, zmenu kultúr a zmenu drevinového zloženia
- Rešpektovať územia limitujúce stavebné využitie územia, a to najmä plochy potenciálnych zosuvov a plochy s výskytom stredného radónového rizika.
- Na vodných tokoch nevytvárať bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne.
- Nezasahovať do vodného režimu mokradi, v prípade revitalizácii mokradi, či iných projektov na zlepšenie zadržiavania vody vo voľnej krajine je nutné tieto zásahy konzultovať so Správou TANAP,
- Zhodnotiť únosnosť zaťaženia územia navrhovanými funkciami a navrhnuť opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov prostredia na životné prostredie,
- Navrhnuť plochy slúžiace pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované stromy.
- Riešiť výsadbu plošnej, líniovej zelene a brehovej zelene,
- Ochránovať podzemné vody budovaním splaškovej kanalizácie,
- Celoplošne zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia, na základe ktorých navrhnuť konkrétne ekostabilizačné opatrenia,
- nové plochy pre bývanie, plochy pre občiansku vybavenosť, plochy pre výrobné územie, plochy pre rekreačné územie nenavrhovať do vodných tokov a ich brehových porastov.
- stavby, vrátane oplotení, umiestňovať minimálne 10 m od vodného toku Likavka a 5 m od ostatných vodných tokov, v prípade, že sú brehové porasty toku širšie, umiestňovať výstavbu až za ne,
- v území nebudovať veterné parky, vodné elektrárne a fotovoltické parky, takéto zábery sú z hľadiska ochrany prírody a krajiny a tiež z krajinárskeho a estetického hľadiska vnímané negatívne,
- zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky,
- v krajine neumiestňovať dominanty, ktoré narúšajú charakteristický krajinný vzhľad.

9. Zabezpečenie ochrany a využiteľnosti zdrojov a ložísk nerastov

Na území obce Valaská Dubová neevidujeme žiadne výhradné ložiská CHU, ložiská nevyhradeného nerastu.

- neevidujeme objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- evidujeme staré banské diela,
- evidujeme skládky odpadov,
- nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast,
- máme zaregistrované zosuvy,
- predmetné územie spadá do stredného radónového rizika,
- na základe výpisu Informačného systému EZ Slovenskej republiky v obci Valaská Dubová nie sú evidované environmentálne záťaž

10. Zabezpečenie ekologickej stability a konektivity územia, vyplývajúce z priemetu regionálnych území systémov

ekologickej, miestnych územných systémov ekologickej stability

V zmysle GNÚSES-u Slovenskej republiky sa v katastrálnom území obce Valaská Dubová nachádza nasledovný prvok:

- Európska sústava chránených území Natura 2000 - územie európskeho významu SKUEV0305 Choč
- Európska sústava chránených území Natura 2000 - chránené vtáčie územie SKCHV050 Chočské vrchy

V zmysle RÚSES-u okresu Ružomberok sú v katastrálnom území obce Valaská Dubová nasledovné prvky:

1. biocentrum nadregionálneho významu Chočské vrchy Bc1n
 2. genofondová lokalita Kečky - Tlstá hora
- Biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky
 - Trvalé trávne porasty
 - Vodný tok Likavka

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Rozvojové zámery navrhovať s ohľadom na zachovanie funkcie biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov
- Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability, zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov a biocentier vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (najmä urbanizácia, holoruby, vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- Zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky,
- V krajine neumiestňovať dominanty, ktoré narušujú charakteristický krajinný vzhľad (najmä stavby s enormnou výškou ako napr. veterné turbíny, výškové budovy, vysoké vyhlídkové objekty, stožiare a pod.).
- Problematiku ÚSES-u spracovať v minimálnej mierke 1:10 000 na lokálnej úrovni a vymedziť najcennejšie prvky
- Dodržiavať zásady ochrany lesných pozemkov (§ 5 zákona o lesoch) a všeobecné záujmy lesného hospodárstva bez navrhovania záberov lesných pozemkov so zachovaním existujúcich prístupových komunikácií k lesným pozemkom za účelom obhospodarovania lesa a využívania funkcií lesov.
- Nenavrhovať a neumiestňovať nové urbanistické regulatívy – a to predovšetkým plochy určené pre individuálne bývanie v rodinných a bytových domoch, objekty hromadnej a individuálnej rekreácie a zároveň stavby obslužného charakteru pre IBV a objekty rekreácie v ochrannom pásme lesa, t. j. vo vzdialenosti menšej ako 50 m od okraja lesných pozemkov (rešpektovanie ochranného pásma lesných pozemkov - § 10 ods1 zákona o lesoch).

11. Zabezpečenie adaptácie a nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Premietnuť opatrenia v zmysle Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

F. HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE NA OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Obec Valaská Dubová je sídlom s uličnou zástavbou, ktorá sa historicky formovala pozdĺž potoka Likavka. V minulosti sa zástavba sústreďovala predovšetkým v okolí rímsko-katolíckeho kostola. Osídlenie obce je homogénneho typu. Intravilán pôsobí zovretým dojemom. Je situovaný na viacerých svahových priestoroch, na úpätí Chočských vrchov, ktoré smerujú do uzavretej doliny.

V obci sa v minulosti stavali drevenice s hospodárskymi budovami a humnami, ktoré sa neskôr nahrádzali murovanými stavbami. Postupne tieto hospodárske objekty strácali svoju opodstatnenosť a dnes sa staršie zachovalé objekty využívajú skôr na rekreačnú funkciu. Neskôr sa architektúra menila v súvislosti s rozvojom stavebných materiálov, architektonickým a urbanistickým pohľadom i potrebami obyvateľov. Staršie domy mali úzky pozdĺžny pôdorys s hospodárskymi budovami v zadnej časti dvora. Dvory boli veľmi úzke. Tieto budovy boli takmer výlučne jednopodlažné.

V modernej zástavbe v súčasnosti ide o domy štvorcového pôdorysu so stanovými strechami a manzardami, často poschodové, viacgeneračné, prípadne domy s plochou strechou (70-te roky minulého storočia).

Súčasný trend predstavujú moderné domy, postavené v 90-tych rokoch a po r. 2000 s použitím moderných materiálov a využívajúcich širokú farebnú škálu.

Typickým znakom architektonickej zástavby obce je tesná blízkosť susediacich domov v svahovitom teréne častokrát so značným sklonom, kopírujúcich náročný terén. Bočné ulice sú veľmi úzke, neobídu sa na nich ani dve osobné motorové vozidlá.

Širšou plochou v obci je len hlavná cesta, vedúca na námestie a malé námestie v centre obce. Bytový fond pozostáva výhradne z rodinných domov, ktorých technická kvalita je adekvátna ich veku. Po rekonštrukcii budú vhodné na trvalé bývanie alebo na chalupárske účely i staršie domy.

V súčasnosti je žiadúce doplnenie nových rozvojových plôch pre bývanie, plôch pre výrobu a tiež športovo rekreačných plôch. Súčasne s rozvojom obce je potrebné doplniť aj technickú infraštruktúru – zberný dvor odpadov a inžinierske siete v obci.

Všetky objekty občianskej vybavenosti, výroby, rodinných domov sú izolované stavby. Z hľadiska bývania prevažujú rodinné domy jedno – dvojbytové. V obci sa nachádza pôvodný objekt základnej školy. Rekreačné územie sa v obci nenachádza. Futbalové ihrisko je umiestnené západne od zastavaného územia obce. Detské ihrisko je súčasťou areálu základnej školy s materskou školou. Obec je významným bodom pre turistickú trasu na Veľký Choč. Popri tejto trase sú vybudované oddychové miesta – altánky a prístrešky.

Požiadavky na rozvrhnutie základných druhov funkčného využívania jednotlivých území obce

BÝVANIE

- Pre rozvojové plochy obytnej výstavby (RD) primárne využiť voľné plochy záhrad existujúcich pozemkov rodinných domov.
- Novú výstavbu situovať severne a južne od zastavaného územia obce.

VYBAVENOSŤ

- Rozvojové plochy pre funkcie vybavenosti budú riešiť pokiaľ možno v nadväznosti na existujúce plochy občianskej vybavenosti s využitím voľných plôch v existujúcej zástavbe, okrem toho budú navrhnuté aj vhodné lokality v rozptyle.
- Riešiť rozšírenie existujúcich plôch pre šport a rekreáciu.
- Vzhľadom na priestorové možnosti obce vymedziť vhodnú lokalitu pre oddychovú zónu v rámci zastavaného územia obce.

VÝROBA

- Výrobné prevádzky umiestňovať v severnej časti pri prístupovej ceste.
- Vymedziť plochy pre agroturistiku.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká regiónu Liptova.
- Pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné prostredie vidieckeho priestoru.
- Podporovať výstavbu rodinných domov v miestnom architektonickom štýle.
- Určiť regulatívy výstavby v mierke okolitej zástavby.
- Nové plochy pre bývanie, plochy pre občiansku vybavenosť, plochy pre výrobné územie, plochy pre rekreačné územie nenavrhovať v biokoridoroch a genofondových lokalitách.
- Podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- Pri umiestňovaní nových obytných zón obce je potrebné dodržať dostatočné odstupové vzdialenosti od významnejších jestvujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia z dôvodu minimalizovania obťažovania obyvateľov ich prevádzkou.

1. Požiadavky na zabezpečenie prevádzkových a komunikačných väzieb na území obce

DOPRAVNÉ VYBAVENIE

Vzdialenosť významných sídiel od obce Valaská Dubová: Ružomberok 6,1 km, Dolný Kubín 12 km, Žilina 68 km, Ružomberok 40 km a Bratislava 270 km.

Doprava je napojená na cestu I/59, ktorá smeruje z Ružomberka do Dolného Kubína a ďalej k štátnej hranici s Poľskom. Dopravu na Dolnom Liptove zabezpečujú železnica a autobusové spojenie SAD, ktoré v miestach, kde je potrebné, plynule nadväzujú na železničnú dopravu. Všeobecne možno povedať, že cesty na Liptove vedú do každej, i odľahlejšej dediny.

Oblasťou neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšie vlakové spojenie sa nachádza v susednom okresnom meste Ružomberok.

Najbližšie letiská sú v Žiline a v Poprade. Na území obce sa nenachádza žiadne Dopravným úradom evidované letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie a do katastrálneho územia Valaská Dubová nezasahujú ani žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce nachádza plocha statickej dopravy pred objektom kostola a cintorínom a pri futbalovom ihrisku. Situovanie ďalších plôch statickej dopravy súvisí s rozmiestnením občianskej vybavenosti podľa druhu a potrieb.

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61Zb. znení zák.č.524/03 z. z.), v prípade obce Valaská Dubová sa uplatnia pred obcou ochranné pásma pre cestu I/59 – 50 m mimo zastavaného územia obce.

Riešené územie je vhodné na budovanie cyklistických trás, turistických trás a náučných chodníkov.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Dodržiavať a rešpektovať zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, nadradenú územnoplánovaciú dokumentáciu - Územný plán Veľkého územného celku Žilinský kraj vrátane jeho zmien a doplnkov a taktiež požadujeme rešpektovať umiestnenie, funkciu, ako aj rozvojové zábery cesty I/59, vyznačiť a rešpektovať jej trasu a šírkové usporiadanie.
- Rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy:

- a) V zastavanom území v zmysle STN 73 6110: 2024 vo funkčnej triede MZ1 kategórie MZ 14 (13,5)/60.
- b) Mimo zastavaného územia v zmysle STN 73 6102: 2024 v kategórii C 11,5/90.
- Definovať systém existujúcich aj navrhovaných miestnych, poľných aj lesných ciest vo vzťahu k ceste I. triedy.
- Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych ciest a návrh statickej dopravy v súlade s STN 73 6110.
- Vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo zastavané územie obce, určeného územným plánom.
- Pri návrhu nových lokalít v blízkosti cesty I. triedy je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov, v prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonávanie týchto opatrení.
- Dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a ciest je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102 a zohľadniť nadradenosť cesty I/59.
- Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.
- Cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.
- Billboardy a reklamné zariadenia neumiestňovať v okolí cesty I. triedy I/59.
- Vzhľadom na priestorové možnosti obce, vymedziť plochu statickej dopravy pri obecnom úrade.
- Navrhované komunikácie musia spĺňať podmienky § 82 a 83 vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z. z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb."

TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ VODNÉ HOSPODÁRSTVO

VODNÉ TOKY

Katastrálnym územím obce Valaská Dubová pretekajú nasledovné drobné vodné toky, ktoré sú v správe SVP, š.p.: vodohospodársky významný vodný tok Likavka (hydrologické číslo poradia 4-21-02 ID 11758) s významnejším prítokom, drobný vodný tok Bezmenný prítok Likavky (hydrologické číslo poradia 4-21-02 ID 11787) a ďalšie.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Dodržať zákony č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení platných predpisov a č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení platných predpisov a príslušné technické normy a predpisy, ako napr. STN 75 2102 Úpravy riek a potokov, STN 73 6822 Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi, STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov, STN 756102 Gravitačné systémy mimo budov a pod..
- Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd, okrem iného v zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., v znení č. 398/2012 Z. z., 359/2022 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
- Rešpektovať ciele a opatrenia vodnej politiky zadefinované v strategickom dokumente „Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050“ (MŽP SR; 2022).
- V zmysle § 43 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení neskorších predpisov ak preteká vodný tok po pozemku, ktorý nie je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vodná plocha so spôsobom využitia pozemku ako vodný tok, je korytom pozemok tvoriaci dno a brehy, v ktorých otekajú vody až po brehovú čiaru.
- V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení neskorších predpisov a vykonávacej technickej normy STN 75 2102 Úpravy riek a potokov žiadame rešpektovať pobrežné pozemky, a síce pozemky pri vodohospodársky významnom vodnom toku do 10 m, pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiar a dodržať ochranné pásma, a síce vodohospodársky významného vodného toku min. 10 m od brehovej čiar, resp. v závislosti od šírky koryta a pri drobných vodných tokoch min. 4 m od brehovej čiar vodných tokov.
- Brehová čiara koryta je definovaná ako priesečnica hladiny vody s príslušnými pozemkami, po ktorú voda stačí pretekať medzi brehmi bez toho, aby sa vylievala do príslušného územia.
- V ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súběžných inžinierskych sietí.
- Pri výkone správy vodných tokov a vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Z dôvodu realizácie opráv, údržby, investičných akcií, povodňovej aktivity a pod. je nutné zachovať prístup ťažkej mechanizácie správcu vodných tokov k pobrežným pozemkom.
- Vlastník pobrežného pozemku je povinný dodržiavať § 50 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení neskorších predpisov, okrem iného je povinný dbať o ochranu vôd a zdržať sa činností, ktoré môžu ovplyvniť prirodzený režim vôd vo vodnom toku, znečistiť vodu alebo inak ohroziť jej kvalitu, znemožniť alebo sťažiť riadnu prevádzku a údržbu vodného toku a s ním súvisiacich vodných stavieb.
- Z dôvodu zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov.
- Pri návrhu rozvojových lokalít v blízkosti vodných tokov žiadame vypracovať a predložiť na odsúhlasenie hydrotechnické posúdenie územia, t.j. hydrotechnický výpočet na určenie rozsahu inundačného územia pri prietoku Q100.

Na základe určeného rozsahu inundačného územia správca vodného toku v zmysle § 20 ods. 5, 6 a 7 zákona č. 7/2010 Z. z., v znení neskorších predpisov posúdi návrh umiestnenia stavieb, objektov alebo zariadení v inundačnom území. Protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových plôch si musí obec, resp. dotknutá fyzická/právnická osoba zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou, ktorú požadujeme odsúhlasiť s SVP, š. p.. Protipovodňová ochrana preukázateľne nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery v rámci povodia a ohroziť existujúcu zástavbu.

Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

- Rozvojové plochy v členitom teréne môžu byť ohrozované svahovými pohybmi a tzv. svahovými vodami.
- Za účelom ochrany vodo hospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov, v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení platných predpisov, požadujeme nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie, resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodné toky navrhnuté:
 - ako jednu cestu pre ucelenú oblasť, ktorá v prípade vhodných technických podmienok môže byť v súbehu s vodným tokom, a s následným - iba jedným spoločným križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,
 - primárne žiadame využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje,
 - križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi a v súlade s STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov, pričom žiadna časť navrhovaných objektov nesmie zasahovať do prietokového profilu vodného toku,
 - za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania požadujeme ešte pred zahájením spracovania projektovej dokumentácie odsúhlasiť s SVP, š. p..
- Na území, v ktorom nebude zabezpečené odvádzanie splaškových odpadových vôd verejnou kanalizáciou, produkované splaškové odpadové vody žiadame akumulovať vo vodotesných žumpách, a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení neskorších predpisov. S budovaním malých domových čistiarní odpadových vôd v urbanizovanom území so súvislou zástavbou a v rámci tzv. nebytových budov pre vybavenosť, bez trvalého užívania nebudeme súhlasiť.
- Rešpektovať existujúce korytá vodných tokov a v maximálnej miere zachovať sprievodné brehové porasty, aj mimo ochranného pásma vodných tokov a využiť ich ako prirodzené vsakovacie pásy.
- Zadržiavaním vody v mieste jej dopadu je možné znížiť množstvo povrchového odtoku a tým znížiť riziko vzniku povodní. V zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami sú okrem iného opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšujú retenčnú schopnosť povodia alebo podporujú prirodzenú akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných a ktoré chránia územie pred zaplavením povrchovým odtokom, ktorým je zložka celkového odtoku odtekajúca z povodia do povrchu terénu do vodných tokov alebo iných vodných útvarov, ako sú úpravy v lesoch, úpravy na poľnohospodárskej pôde a úpravy na urbanizovaných územiach.
- Pri návrhu nakladania s vodami z povrchového odtoku - dažďovými vodami, požadujeme v maximálnej miere zadržiavať dažďovú vodu v území, resp. v rámci jednotlivých rozvojových plôch a využiť disponibilnú infiltračnú schopnosť miestneho horninového prostredia (pri zohľadnení okrem iného výšky max. hladiny podzemnej vody a pod.), vytvárať retenčné priestory, príp. dažďové vody alternatívne využívať.
- V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola ohrozená kvalita povrchových a podzemných vôd.
- Vhodnosť možného využívania rozvojových plôch - v blízkosti, resp. v dotyku s povrchovými a podzemnými vodami je potrebné posúdiť a overiť v zmysle platnej legislatívy a podmienok a požiadaviek SVP, š. p., uvedených v poskytnutých stanoviskách. Následne tieto výsledky žiadame zohľadniť pri príprave projektových dokumentácií stavieb.

VODOVOD

Obec Valaská Dubová je zásobovaná vodou z verejného vodovodu, napojeného z vodojemu na východnom okraji obce. Vodovod v obci tvorí jeden vodárenský systém. Vodovod je v správe Vodárenskej spoločnosti Ružomberok a.s. Druhý vodojem a prívodné potrubie na východnom okraji obce je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a. s. pre napojenie obce Jasenová. Vodárenský zdroj a vodojem sa nachádza na parcelách C-KN 1089/1 a 1089/6, ktoré sú chránené pásmom hygienickej ochrany vodárenského zdroja a vodojemu.

Verejný vodovod je vybudovaný zväčša z PE a LT potrubia. Existujúci verejný vodovod je gravitačný, vetvový.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou v obci je na 100 % v existujúcich starších uliciach. Prioritou obce je rozšíriť vodovodnú sieť a poskytnúť zásobovanie vodou aj do nových vznikajúcich ulíc.

V návrhu ÚPN-O je potrebné

Dodržať v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č.276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 263/2025 Z.z. pásma ochrany vodovodného potrubia verejného vodovodu a tiež zákazy činností v pásmach ochrany.

Navrhnuť dobudovanie a rozšírenie vodovodnej siete pre navrhovaný rozvoj obce na verejných priestranstvách, navrhované vodovodné potrubia v čo najväčšej miere zokruhovať.

Výpočet potreby vody (Q_p , Q_m) pre existujúcu a navrhovanú zástavbu a stanoviť v zmysle platnej Vyhl. MŽP SR (vrátane potreby vody na hasenie požiarov), prípadne rozšíriť kapacitu vodojemov,

- Na vodovodných rozvodoch zriaďovať odberné miesta v súlade s § 8 a 9 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
- Navrhované vodovodné rozvody dimenzovať v súlade s prílohou č. 1 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.
- V rámci všetkých plánovaných aktivít dažďové vody zo striech a spevnených plôch zadržať v území tak, aby odtok z územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou výstavby (zachovať retenčnú schopnosť územia) napríklad akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov.
- Návrh rozšírenia verejného vodovodu a verejnej kanalizácie zosúladiť s Plánom rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Žilinského kraja.

KANALIZÁCIA

Obec nemá vybudovaný jednotný systém odvádzania a čistenia odpadových vôd. V rámci návrhu je potrebné vymedziť plochu pre prípadné umiestnenie ČOV a navrhnuť základné trasovanie hlavných vetiev kanalizácie.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Navrhnuť riešenie odkanalizovanie celého zastavaného územia obce, vrátane navrhovaného rozvoja obce.
- V prípade ak nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu, navrhnuť zachytávanie splaškových vôd do vodotesných žump a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.
- Dodržať zákony č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení platných predpisov a č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení platných predpisov a príslušné technické normy a predpisy, ako napr. STN 75 2102 Úpravy riek a potokov, STN 73 6822 Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi, STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov, STN 756102 Gravitačné systémy mimo budov a pod.
- Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd, okrem iného v zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., v znení č. 398/2012 Z. z., 359/2022 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- Rešpektovať ciele a opatrenia vodnej politiky zadefinované v strategickom dokumente „Konceptia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050“ (MŽP SR; 2022).
- Podporiť zadržiavanie vody v mieste jej dopadu, čím je možné znížiť množstvo povrchového odtoku a tým znížiť riziko vzniku povodní.
- Podporiť preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, ktorými sú v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov okrem iného opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšujú retenčnú schopnosť povodia alebo podporujú prirodzenú akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných a ktoré chránia územie pred zaplavením povrchovým odtokom, ktorým je zložka celkového odtoku odtekajúca z povodia do povrchu terénu do vodných tokov alebo iných vodných útvarov, ako sú úpravy v lesoch, úpravy na poľnohospodárskej pôde a úpravy na urbanizovaných územiach.

ELEKTRICKÁ ENERGIA

ROZVODY VN A NN

Elektrická energia je hlavným zdrojom energie. V súčasnosti riešenie vykurovania iba jedným druhom energie naznačuje neustále zvyšovanie spotreby elektrickej energie a tým následne aj zvyšovanie zaťaženia miestnej elektrickej siete.

Obec Valaská Dubová je elektrickou energiou zásobovaná z 4 distribučných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vedenia č.220 Ružomberok – Oravský Podzámok, ktoré prechádza cez dolinu potoka Likavka a údolím vodného toku Biela Orava.

Tieto vyúsťujú z prevodových transformátorových stanice 110/22 kV Ružomberok.

VEREJNÉ OSVETLENIE

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované úspornými svetidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svetidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Rekonštrukcia osvetlenia sa uskutočnila v roku 2009. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie aj v nových uliciach kde je plánovaná, resp. kde už prebieha individuálna bytová výstavba.

MIESTNY ROZHLAS

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súběžne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie

miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare. Počíta sa aj s rozšírením miestneho rozhlasu do nových ulíc, kde sa plánuje výstavba rod.

TELEKOMUNIKÁCIE

Obec Valaská Dubová patrí do telefónneho obvodu Ružomberok s hlavnou telefónnou ústredňou v Ružomberku, na ktorú je pripojená diaľkovým káblom. Celé územie obce je pokryté TV signálom.

Od polovice roku 1997 je územie Liptova pokryté signálom umožňujúcim využívať mobilné telefóny. V posledných rokoch nastal nebyvalý rozvoj informatiky. Všetky orgány štátnej správy, výrobné aj nevýrobné prevádzky a iné socio-ekonomické subjekty sú napojené alebo sa napájajú prostredníctvom počítačov a na internetovú sieť, ktorá je nekonečným zdrojom informácií.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Pri návrhu rozvojových lokalít zahrnúť do územného plánu priestorovú rezervu pre nové vedenie a nové distribučné transformačné stanice.
- Pre navýšenie výkonu v rozvojových lokalitách uvažovať s výstavbou nových trafostaníc, prípadne s rekonštrukciou existujúcich TS do 630 kVA.
- Nové transformačné stanice TS v rozvojových lokalitách umiestniť na verejne prístupné miesta s možnosťou trvalého prístupu.
- Pripojky na trafostanice v zastavenej časti riešiť ako zemné káblové.
- Navrhované trafostanice riešiť ako kioskové do 630 kVA.
- Rozvody riešiť ako zemné káblové, dĺžka výbežkov od zdroja max. 350 m.
- Dodržať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich a navrhovaných zariadení podľa zákona č. 251/2012 o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Dokumentovať ochranné pásma existujúcich energetických zariadení (trafostaníc, VN vedení).
- Dodržať bezpečné vzdialenosti od energetických zariadení podľa STN,
V území sa neodporúča budovať veterné parky, vodné elektrárne a fotovoltické parky, takéto zábery sú z hľadiska ochrany prírody a krajiny a tiež z krajinárskeho a estetického hľadiska vnímané negatívne,
- Zohľadniť možnosť výstavby/rozšírenia verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS - jej podzemných sietí aj nadzemných stavieb základňových staníc), ako technickej infraštruktúry vybavenia územia.

ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami na tuhé palivo. Za rozvojový zámer považujeme kvalitatívnu zmenu používaného paliva a zvýšenie miery využívania obnoviteľných zdrojov energie.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorými sú obytná funkcia.
- Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn.

ZÁSOBOVANIE PLYNOM

V katastrálnom území obce Valaská Dubová sa plynárenské zariadenia včítane ich príslušenstva (napr. zariadenia katódovej ochrany) nenachádzajú. SPP-distribúcia, a.s. v riešenom území nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zberný dvor a kompostáreň sa nachádza v areáli športových plôch pri futbalovom ihrisku.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Rešpektovať koncepciu odpadového hospodárstva obce.
- Podporovať separovaný zber odpadov.

2. Požiadavky na priestorové usporiadanie jednotlivých území obce

- Rozvojové plochy s funkciou bývania lokalizovať prioritne severne a južne od zastavaného územia, v nadväznosti na existujúce plochy bývania.
- Plochy výroby združovať pri prístupových cestách.

3. Požiadavky na vymedzenie území pre spracovanie územného plánu zóny

Územia pre spracovanie územného plánu zóny sa nevymedzujú.

G. POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z r. 1323.

Vzhľadom na polohu obce pri starej obchodnej ceste možno predpokladať, že Valaská Dubová vznikla najneskoršie koncom 13. storočia na zvykovom práve.

Valaská Dubová sa rozkladala pri obchodnej ceste, ktorá viedla zo Stredného Slovenska na Revúcku dolinu cez Ružomberok popod hrad Likava a na Orave sa pripájala na krajinskú cestu, spájajúcu Uhorsko s Poľskom. Ďalší cestný spoj viedol aj cez neďalekú Komjatnú. Výhodná poloha pri obchodných cestách vytvárala Valaskej Dubovej dobré podmienky na jej rozvoj.

Predpokladá sa, že do r. 1323 bola obec kráľovským majetkom. V r. 1323 magister Donč dal dedičným právom svojmu sluhovi Michalovi, synovi Ladislava, neobrábaný les opustený obyvateľmi, ktorý je medzi Oravou a Dubovou, zvaný Jasenová lúka. Táto listina bola prepísaná aj turčianskym konventom a v r. 1355 donáciu potvrdil kráľ Ľudovít I.

Ďalšie historické udalosti sú známe z 2. polovice 15. storočia.

Od 14. storočia sa osídľovalo na tomto území valašské obyvateľstvo, ktoré na chov valašského dobytku využívalo horské oblasti Slovenska. Od polovice 15. storočia valasi prenikli od východu Slovenska cez Liptov na Oravu. Pod vplyvom vojensko-politickej situácie v severných oblastiach Slovenska mal aj uhorský kráľ Matej I. záujem o osídlenie severných oblastí, pretože zabezpečovali hranice s Poľskom a plynulý prechod cez Oravu. Valasi tu mali dostatok priestoru, nevyužívané územie, kde mohli uplatňovať svoj doterajší spôsob života, ktorý mali upravený v osobitnom - valašskom práve.

V r. 1474 sa oravsko-likavskí valasi obrátili na kráľa Mateja I. so žiadosťou potvrdiť práva ich predkov, ktoré oddávna užívali. Podľa tohto privilégia nemali platiť žiadne krajinské dane, boli oslobodení od robôt na oravskom a Likavskom hrade. Valasi boli oslobodení od platenia mýta z tovaru, ktorý viezli na trh, alebo z trhu a použili ho pre vlastnú potrebu. Mali právo pásť ovce v lesoch, ktoré patrili Oravskému a Likavskému panstvu. Valasi boli oslobodení od platenia daní, ale každý musel so zbraňou (kušou) strážiť cesty proti zlodějom a zbojníkom. K ďalším povinnostiam patrilo zabezpečovať sprievod podozrivých.

V polovici 16. storočia Valaská Dubová patrila už panstvu Oravského hradu.

Valaskú Dubovú spravovali dediční richtári - šoltýsi. V rokoch 1624-1626 žilo na šoltýstve 34 rodín. Dedina sa uvádzala ako Dubowa Walaska. Iným názvom obce boli Dubowa Walachorum.

Počas kuruckého povstania zažila obec ťažké obdobie. Keďže bola na hlavnom prechode medzi Oravou a Liptovom, museli jej obyvatelia vydržiavať prechádzajúce vojská a napriek neúrode odvádzať neúmerné dávky. Isté oživenie prišlo v r. 1712.

V polovici 16. storočia sa spomína i drevený kostolík, zasvätený sv. Imrichovi. Stál na vršku uprostred obce. Okolo bol cintorín, ktorý slúžil až do r. 1786, kedy bol zriadený nový cintorín nižšie obce. V období reformácie bola Valaská Dubová spolu s obcou Komjatná začlenená do Žaškova. V r. 1717 sa Valaská Dubová stala filiálkou Komjatnej a r. 1815 bola povýšená na farnosť.

V 19. storočí nastal opätovný rozmach obce. V r. 1828 bolo vo Valaskej Dubovej 99 domov a 743 obyvateľov.

V novodobej histórii do r. 1941 patrila obec administratívne do okresu Dolný Kubín. Od r. 1941 je súčasťou okresu Ružomberok. Z cirkevného hľadiska prislúchala obec do dolnokubínského dekanátu, v 50-tych rokoch 20. storočia bola začlenená do dolnoliptovského dekanátu.

Základným zdrojom obživy obyvateľov Valaskej Dubovej bolo od jej vzniku pastierstvo a salašníctvo. Strmé svahy Choča sa využívali na pasenie oviec - valašiek.

Chudobné poľnohospodárstvo na skalnatých pásikoch rolí na južnom svahu Choča, dobytkárstvo na miernejších svahoch chotára a práca v lese nestačili užiť postupne narastajúci počet obyvateľov. Ovčiarstvo, ktoré patrilo k základnému zamestnaniu, rozšírilo možnosti obživy obyvateľov (syr, bryndza) a zároveň poskytovalo materiál na domáce spracovanie vlny a kožušín.

Domácka výroba plátna na odev a iný úžitkový textil bola aktuálna až do začiatkov strojovej výroby. Obyvatelia si sami vyrábali z dreva rôzne úžitkové predmety - pracovné nástroje, drevený riad, výrobky z prútia.

Doplňkovými zdrojmi obživy bol obchod (napr. dovoz tabaku z juhu krajiny, zber a predaj húb a lesných plodov, predaj slepačích vajec).

Koncom 19. a začiatkom 20. storočia, v čase rozvoja priemyselnej výroby, hľadali muži prácu v továrňach. Najväčšie zastúpenie malo spojárstvo, ktoré živilo väčšinu rodín vo Valaskej Dubovej.

Najhorším obdobím pre obyvateľstvo v obci bol r. 1933, keď obec vyhorela. Znovupostavená bola po 2. svetovej vojne.

Západné svahy Choča v pohorí Chočské vrchy boli v r. 1968 - 1991 výcvikovým priestorom sovietskych vojsk.

V k. ú. obce Valašská Dubová nie sú evidované **žiadne nehnuteľné národné kultúrne pamiatky**. Na katastrálnom území Valašská Dubová sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia, ani žiadne priestory a objekty chránené ako historická zeleň.

V rámci záujmu zachovania miestnej významovej hodnoty iných objektov, ktoré nemajú status NKP, je možné v obci zriadiť ochranu zaujímavých a architektonicky hodnotných objektov. V zmysle pamiatkového zákona je možné takéto objekty zaradiť medzi tzv. pamätihodnosti obce, ktorých evidenciu utvára a vedie obec.

V katastri obce Valašská Dubová sa nachádza niekoľko archeologických nálezísk a potenciálnych archeologických nálezísk. Z dostupnej evidencie nálezísk - CEANS a z odbornej literatúry evidujeme nasledovné archeologické náleziská:

- a. BRESTOVÁ, poloha kameňolom - nález kostorových pozostatkov a ohniska spolu s kultúrnou vrstvou (1957 Pavlík, Ján. Nález kostry. List LM v Ružomberku č. 188/57 zo dňa 3. júna 1957. VS 668/57, úsek dokumentácie AÚ SAV Nitra.)

- b. SOLISKÁ – neskorostredoveké sídlisko (Čaplovič, P.: Archeologické výskumy na Orave za posledných 30

rokov. Štud.Zvesti. AÚSAV 20, 1983, 323-325)

c. Pri cintoríne – zaniknutá historická cesta známa z 1. vojenského mapovania a bezprostredná blízkosť kostola. Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj celú historickú zástavbu chotára obce Valaská Dubová, ktorú dokumentujú vojenské mapovania z 18. a 19. storočia.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že katastrálne územie obce Valaská Dubová, má archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz nevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre stavebné konanie. V opodstatnených prípadoch Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

V riešení ÚPN-O je potrebné:

- Rešpektovať zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
- Rešpektovať národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.
- Zapracovať požiadavku KPÚ - aby v stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre stavebné konanie. V opodstatnených prípadoch Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

H. POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA

Návrh ÚPN obce Valaská Dubová bude spracovaný v podrobnosti stanovenej v §12 a 13 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č.392/2023 Z.z. O obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a vyhlášky č. 153/2024 Z.z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

Územný plán obce Valaská Dubová bude obsahovať:

- Informatívnu textovú časť
- Informatívnu grafickú časť
- Záväznú textovú časť
- Záväznú grafickú časť

I. INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA

V priebehu spracovania územného plánu je možné, že niektoré rozvojové územia, ktoré majú komplikovanú štruktúru vlastníckych vzťahov, alebo ide o zastavané časti územia určené na zmenu funkčného využitia, príp. na intenzifikáciu, vznikne potreba vymedziť a riešiť formou územného plánu zóny. V tom prípade sa zistená skutočnosť uvedie v návrhu územného plánu.

Vypracovala:

Obec Valaská Dubová,

v zastúpení p. starostu – Ing. Igor Tulinský a

Ing. arch. Dávid Goč, OSO

GRAFICKÁ ČASŤ

P1 – Výkres problémových javov 1:10 000

P2 – Výkres problémových javov 1: 5 000